

Kerstsfeer in Brussel – zaterdag 18 december 2021

- Organisatie: Eddy Cuyckens voor VLAS
- Inkomhal Centraal Station Antwerpen om 09u45
- Te bereiken: trein met vertrek in Antwerpen-Centraal om 10u09 op perron 24, of in Antwerpen-Berchem om 10u14. Aankomst in Brussel-Centraal om 10u58.
- Senior ticket 7,20 euro

Bij aankomst in Brussel wandelen we langs 'Het Koninklijk Paleis' en de 'Zavel' in de richting van het 'Justitiepaleis', waarna we afdalen naar de 'Marollen'. We bereiken het Vossenplein via de Hoogstraat en via 'De Blaesstraat' gaan we naar het centrum van Brussel.

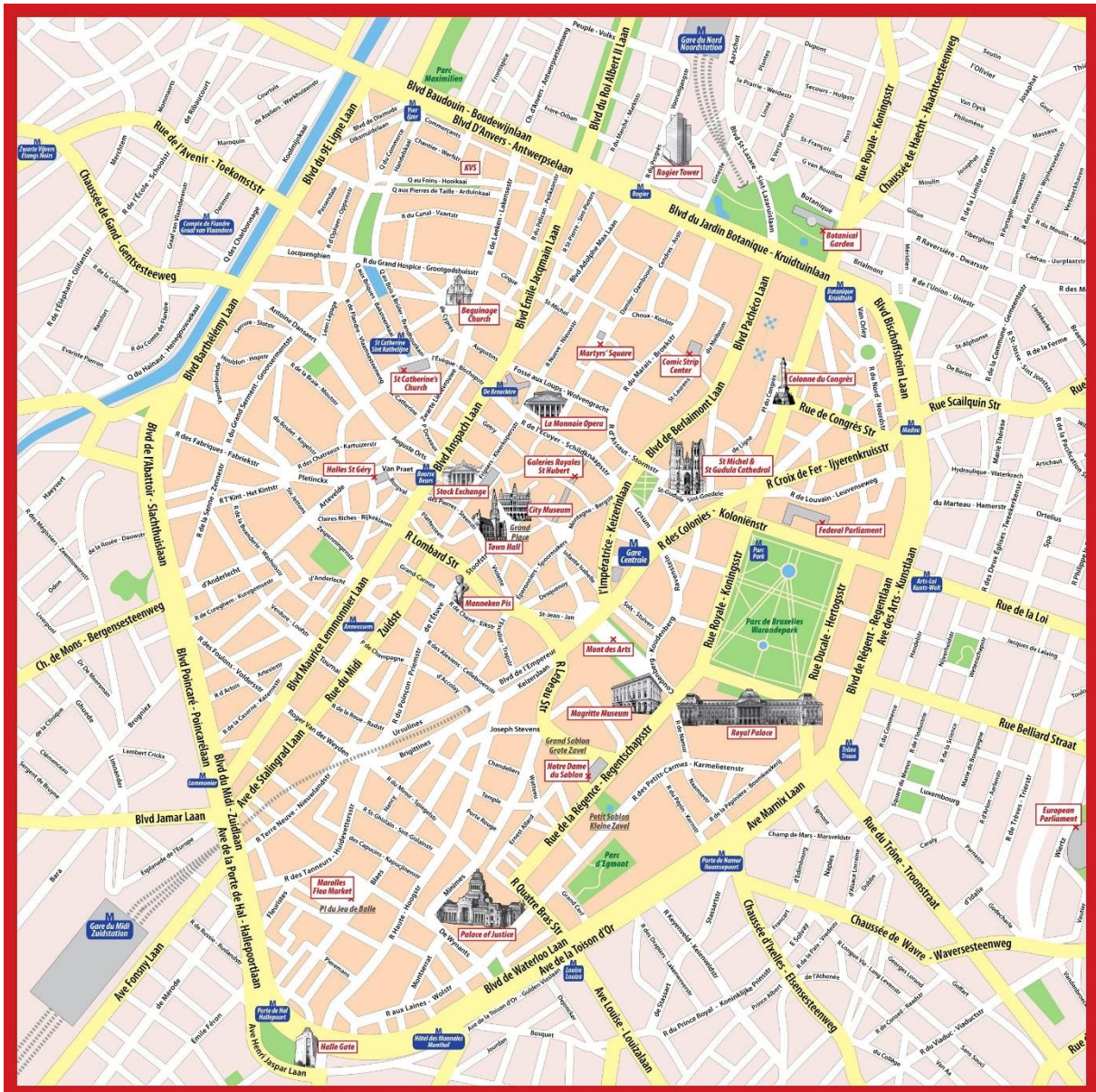
We wandelen eerst nog langs 'Manneken Pis' en gaan dan naar de 'Grote Markt' van Brussel, waar we een kleinigheidje kunnen eten in de aanpalende straatjes.

Daarna wandelen we door de 'Galerie St. Hubert' en de 'Rue des Bouchers' en gaan via de 'Beurs' en de 'Anspachlaan' naar de Kerstmarkt van Brussel.

Waar mogelijk nemen we het 'Klank en Lichtspel' mee op de 'Grote Markt' van Brussel, of anders gaan we via de 'Nieuwstraat' in de richting van het station Brussel-Noord terug met de trein naar huis.

Route:

- Centraal station
- Ravensteingalerij
- Rue des Colonies
- Wetstraat
- Park van Brussel - Warandepark
- Koninklijk Paleis
- Place Royale, Kerk St Jacques op de Coudenberg
- Rue de la Régence
- De Zavel – Sablon
- Miniemenstraat
- Zwaardstraat – Rue de l'Épée
- Hoogstraat – Rue Haute, links richting Vossenplein
- Vossenstraat – Rue des Renards
- Vossenplein
- Rue Blaes straat, richting Place de la Chapelle
- Rollebeekstraat, richting Keizerslaan
- Boulevard de l'Empereur, Keizerslaan (PS-gebouw)
- Place de Dinant – Dinantstaat – Rue du Chêne
- Manneken Pis
- Stoofstraat
- Grote Markt van Brussel
- Galerie Saint Hubert
- Beenhouwerstraat – Rue des Bouchers
- Rue de la Fourche
- Beurs
- Antoine Dansaertstraat
- Place St-Katherine
- Kerstmarkt
- Terug langs Rue St. Cathérine tot aan de Beurs
- Grote Markt of Rue des Fripiers naar Station Noord

Station Brussel-Centraal

Het station Brussel-Centraal is een spoorwegstation gelegen aan de ondergrondse Noord-Zuidverbinding, die de Brusselse treinstations Noord en Zuid met elkaar verbindt. Met circa 60.000 instappende reizigers per werkdag is het na het Station Brussel-Noord het drukste station van het land, hoewel er slechts zes sporen zijn.

Vaak komt er een trein aan minder dan een minuut na het vertrek van de vorige tijdens de spits op werkdagen.

Alle treinen die de lijn Noord-Zuid volgen, stoppen hier, maar de hogesnelheidstreinen niet.

Het stationsgebouw werd reeds voor de Eerste Wereldoorlog midden in de hoofdstad ontworpen door Victor Hugo. Na diens dood in 1947 werd zijn taak door architect Maxime Brunfaut overgenomen. Het station werd in 1952 geopend door Koning Bouwewijn en volledig gerenoveerd in 2010.

Het Paleis der Natie – Parlementsgebouw

Het **Paleis der Natie** (Frans: Palais de la Nation) te Brussel is de zetel van het Federaal Parlement van België. Het is de zetel van zowel de Kamer van volksvertegenwoordigers als dat van de Senaat.

De eerste steen van het Paleis van de Natie werd gelegd in 1779 onder het Oostenrijkse bewind. Het werd gebouwd in opdracht van Maria Theresia van Oostenrijk door Barnabé Guimard in classicistische stijl. In 1783 werd het, na het overlijden van de opdrachtgeefster, opgeleverd.

Het gebouw deed eerst dienst als vestigingsplaats van de Soevereine Raad van Brabant, het hoogste rechtscollege en bestuurslichaam van het hertogdom Brabant. Onder de Franse overheersing waren de rechtbanken er gevestigd, met gevangnissen voor de tippelaarsters in de kelders.

Ten tijde van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden deed het gebouw dienst als vestigingsplaats voor de Staten-Generaal, die afwisselend vergaderde in Brussel en Den Haag. Op 29 december 1820 werd het hele paleis vernield door een brand en diende het heropgebouwd te worden.

Bij de Belgische Revolutie in 1830 vestigde het Voorlopig Bewind en het Nationaal Congres zich in de leeszaal van het huidige parlement. Een standbeeld van Leopold I van België werd gemonteerd vooraan in de Plenumzaal. De huidige senaatszaal dateert van 1843. De wandelgangen van de Kamer werden versierd met borstbeelden van de voormalige eerste ministers. Portretten van de Kamervoorzitters hangen in de leeszaal.

Op 6 december 1883 werd het gebouw vernield door een tweede brand. De koepel was ingestort en de vergaderzaal verwoest. De bibliotheek van de Kamer ging in vlammen op, net als de inboedel van het Paleis en verschillende kunstwerken. Een aantal schilderijen en het originele handschrift van de Belgische Grondwet konden worden gered. Architect Hendrik Beyaert begeleidde de wederopbouw van 1884.

De hekkens voor het gebouw zijn er gekomen nadat oud-strijders het parlement in augustus 1920 hadden bestormd.

Het Paleis der Natie ligt aan de Wetstraat. Het gebouwencomplex is van het Koninklijk Paleis van Brussel gescheiden door het Warandepark.

Koninklijk Paleis van Brussel

Het Koninklijk Paleis van Brussel is een paleis in het centrum van Brussel, gelegen op het Paleizenplein, vlak voor het Warandepark. Het paleis is formeel de voornaamste koninklijke residentie in België. Het is het officiële adres van het hof.

Samen met het Paleis der Natie, zetel van het Federaal Parlement dat aan het andere uiteinde van het Warandepark is gevestigd, symboliseert het Koninklijk Paleis te Brussel in zekere zin de grondwettelijke monarchie.

De kantoren van het huis van de koning en de diensten van andere leden van de koninklijke familie zijn er ondergebracht. Het Koninklijk Paleis te Brussel is de administratieve residentie en de voornaamste werkplaats van de Koning. Hij werkt er dagelijks met zijn medewerkers. In zijn bureau op het Koninklijk Paleis te Brussel ontvangt de Koning vertegenwoordigers van de politieke instellingen, buitenlandse gasten (Staatshoofden, ambassadeurs) en andere genodigden.

Naast het bureau van de Koning en dat van de Koningin bevinden zich ook in het Koninklijk Paleis de diensten van het Huis van Zijne Majesteit de Koning: het Kabinet van de Koning, het Secretariaat-Generaal, de Civiele Lijst, het Militair Huis, de dienst Protocol en het Secretariaat van de Koningin. De andere leden van de Koninklijke Familie alsook hun medewerkers beschikken er over een bureau.

- **Bouw begonnen:** 1783
- **Architectuurstijl:** Neoclassicistische architectuur

SINT-JACOB-OP-DE-KOUDENBERGKERK

De historische Sint-Jacobskerk is op federaal vlak een belangrijke cultusplaats voor de katholieke eredienst. Ze is zowel de kerk van de Koninklijke parochie als de kathedraal van het Bisdome van de Krijgsmacht.

Historisch is deze kerk een symbool van eenheid voor ons land. Ze staat op de Kunstberg in de onmiddellijke buurt van grote staatsinstellingen (**het Grondwettelijk Hof, het Rekenhof en de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België**). Ze is tot op vandaag een plaats voor bezinning en gebed.

De Zavel – Sablon

De Zavel (in het Frans Sablon, en in het Brussels Zoûvel) is een wijk in het historische hart van Brussel, aan de rand van de 12^e-eeuwse versterkingen.

Zeer waarschijnlijk won men hier in het verleden zand (zavel is kleihoudend zand). In 1304 verkocht het Sint-Jansgasthuis dit terrein aan de gilde van de kruisboogschutters die hier een kerk bouwden. Voorheen had de plaats gediend om de doden van het

hospitaal te begraven. De **Onze-Lieve-Vrouw-ter-Zavelkerk** valt op door haar 14 m hoge glasramen; de middelen om een toren te bouwen ontbraken.

Vandaag is het aangenaam slenteren op de Zavel. De jet set van de hoofdstad spreekt er dagelijks af bij een goede maaltijd of een cocktail. De antiquairs, verzamelaars en andere liefhebbers van kunst verdringen elkaar in de wijk: op weekdays in de talrijke galerieën en elk weekend op de antiekmarkt op het plein. Tussen de oude camera's of radio's, het zilverwerk, het meubilair en de oude postkaarten, is het moeilijk om te vertrekken met lege handen. Verlekkerd op chocolade, truffels en andere zoetigheden? Ontdek een chocoladen Zavel die u het allerbeste van de Belgische chocolade biedt: Godiva, Wittamer or Pierre Marcolini ...

Justitiepaleis van Brussel

Het Justitiepaleis van Brussel is een gerechtsgebouw gelegen aan het Poelaertplein. Het gebouw werd opgetrokken van 1866 tot 1883 en was de grootste bouwverf van zijn tijd. Met een bebouwde oppervlakte van 26.006 m² was het bij de oplevering in 1883 onder de grootste bouwwerken ter wereld, zelfs groter dan de Sint-Pietersbasiliek in Vaticaanstad, en het is nog steeds het grootste gebouw in zijn soort. Sinds 2001 is het Justitiepaleis een beschermd monument.

- Geopend: 15 okt. 1883
- Hoogte: 104 m (Architectonisch)
- Architectuurstijlen: [Neoclassicistische architectuur](#) · [Eclecticisme](#)
- Architect: [Joseph Poelaert](#) Hij is krankzinnig gestorven, vier jaar voordat de werkzaamheden waren voltooid.

Het Justitiepaleis dat letterlijk boven de volkse Marollenwijk uitsteekt is ten onrechte, het symbool geworden van de stedenbouwkundige grootheidswaanzin van de 19de eeuw en van het sociaal deficit (onteigeningen, uithuiszettingen en sociale vervreemding).

Marollen

De Marollen is de oudste volksbuurt van Brussel, gelegen tussen het Justitiepaleis en het Zuidstation. In het hart van de Marollen bevinden zich de Miniemenkerk, de Kapellekerk en het Vossenplein, bekend van de rommel- en brocantemarkt die er dagelijks plaatsvindt. De grote verkeersaders door de Marollen zijn de Hoogstraat, de Blaesstraat en de Huidevetterstraat. Inwoners van de Marollen worden, op zijn Frans, Marolliens genoemd.

De Marollen zijn één van de meest authentieke wijken van Brussel. Het rijke bouwkundig erfgoed heeft daar zeker veel mee te maken. De geschiedenis en de identiteit van deze wijk weerspiegelen zich immers in zijn stratenpatroon en architectuur. Ze vormen het kader voor een rijk buurtleven gekenmerkt door solidariteit en het verlangen om zichzelf te blijven.

Van de Miniemenstraat tot aan de Huidevettersstraat, en van het Kapelleplein tot aan de Hallepoort vinden de Marollenaars alles wat ze voor hun dagelijks leven nodig hebben: huisvesting, scholen, ziekenhuizen, kerken, werk en ontspanning...

Tallose muurschilderingen en graffiti kleuren de wijk. Hier vind je bovendien de grootste concentratie stripmuren. Je komt onder meer Bollie & Billie, Robbedoes en Kwik & Flupke tegen, en in de Blaesstraat en de Hoogstraat zijn de betere antiquairs van Brussel te vinden.

De Hoogstraat – Rue Haute

De Hoogstraat is de langste (1.120 m) en de oudste straat van Brussel, reeds in 1298 vermeld als de 'alta strada' en in 1337 als Hoogstrate. Ze is vanouds de belangrijkste invalsweg vanuit het zuiden naar Brussel.

De Hoogstraat liep van de eerste stadsomwalling, waar zij de oude stadskern bereikte via de Steenpoort (gesloopt in 1760) tot de tweede stadsomwalling waar zij afgesloten werd door de Hallepoort, die er vandaag nog staat.

Vossenplein

Wie Marollen zegt, denkt meteen aan het Vossenplein en de vlooiemarkt die er dagelijks plaatsvindt. In het Nederlands dankt het plein zijn naam aan de aanpalende Vossenstraat, misschien wel het meest authentieke straatje van de Marollenwijk.

De Franse benaming 'Place du Jeu de Balle' verwijst naar de balspelen die er plaatsvonden in de 19de eeuw. In 1873 verhuisde de 'oude markt' (letterlijk een markt voor verkoop van oude spullen) van het Anneessensplein naar het Vossenplein.

Schroothandelaren, voddensrapers, 1968-ers en ruilers van diverse horizonten verdienen er hun brood onder alle weersomstandigheden. Deze traditie bestaat nog steeds. Op de vlooiemarkt wordt geen voedsel verkocht maar je vindt er allerlei snuisterijen, oude foto's, vintage meubelstukken, tweedehandskledij en noem maar op.

De sfeer is er uniek en uiterst gezellig. Het plein zelf is prachtig. Het herbergt een heringerichte brandweerkazerne en een van de mooiste zwembaden van Brussel. Rondom kan je terecht in tal van gezellige eettentjes en typisch Brusselse cafés.

De Rollebeek straat

Deze geplaveide straat, onderbroken door een paar trappen, is de eerste voetgangersstraat van Brussel. Zij bezet het bed van een voormalige zijtak van de Zenne die vloeide van de Zavel naar de huidige Sint-Gorikshallen.

Manneken Pis van Brussel

Manneken Pis is een standbeeldje van een plassend jongetje in het centrum van Brussel. Het 55,5 cm grote ventje op een sokkel is geplaatst aan de hoek van de Stoofstraat en de Eikstraat, niet ver van de Grote Markt. Het is uitgegroeid tot een van de beroemdste Belgische en Brusselse monumenten en een symbool/mascotte van de stad Brussel. Behalve het Manneken Pis van Brussel zijn er ook in Geraardsbergen, Westmeerbeek, Broksele en Koksijde, maar dat van Brussel is het bekendste. Het is een bronzen creatie van Hiëronymus Duquesnoy uit 1619.

Voordat Manneken-Pis een folkloristisch personage werd dat de meest diverse kostuums aangemeten kreeg, was hij gewoon een fontein. In de 15de eeuw speelde hij een essentiële rol in de drinkwatervoorziening van Brussel, een systeem dat toen in heel Europa bekend was. Het beeldje heet in het Frans bovendien ook nog 'Petit Julien', een verwijzing naar de vroegere fontein 'Julianekensborre'. Het origineel van het beeldje werd door Hiëronymus Duquesnoy de Oude gemaakt in 1619.

Rond het einde van de 17de eeuw vervulde het beeldje een actieve rol in het stadsleven. Nadat het in 1695 ongeschonden uit het bombardement van Brussel was gekomen, werd het een erg kostbaar bezit en nam zijn faam alsmaar toe.

Bij grote evenementen werd het telkens in een kostbaar pakje gestoken. Zo is bekend dat Manneken-Pis in de 18de eeuw al minstens 4 keer per jaar aangekleed werd. Toen Manneken-Pis in de 19de eeuw niet langer een essentieel onderdeel was van het wateraanvoersysteem van de Stad, werd hij steeds meer het symbool van de Brusselse folklore, van de levensvreugde van de inwoners en van hun capaciteit tot zelfspot.

Manneken Pis is wereldberoemd vanwege zijn guitige uiterlijk en de legenden die om zijn persoon werden geweven.

Een eerste sage verhaalt hoe Brussel werd aangevallen door vijanden, die op een gegeven moment deden alsof ze zich overgaven. In werkelijkheid staken ze echter buskruit onder de stadswallen en wilden ze de stad opblazen. Een klein jongetje, Juliaan genaamd, zou de lont op tijd gezien hebben en die hebben uitgeplast. Zo heeft hij de stad van haar ondergang gered.

Grote Markt van Brussel

De Grote Markt van Brussel is het centrale plein van Brussel. Het plein, vermaard om zijn esthetische en historische rijkdom, wordt omringd door het Stadhuis, het Broodhuis en vele gildehuizen.

De Grote Markt wordt beschouwd als een van de mooiste pleinen van de wereld (volgens onder andere de Franse schrijver Victor Hugo, die in Brussel verbleef).

Door de aanwezigheid van het stadhuis van Brussel, het werkadres van de burgemeester en het merendeel van de schepenen, vervult het plein ook nog steeds een politieke en administratieve functie.

Het is ook een plek die aanzien uitstraalt. Getuige daarvan zijn de vele plechtige, feestelijke of symbolische evenementen die er plaatsvinden. Denk maar aan concerten, kermissen, volksfeesten, de jaarlijkse kerstboom en -kribbe, klank- en lichtspelen, het bloementapijt in de zomer of de hulding van sporters na een uitzonderlijke prestatie.

De geschiedenis van de Grote Markt als 'marktplaats' gaat terug tot de twaalfde eeuw. Na verloop van tijd werden rondom het plein huizen en hallen opgetrokken, voornamelijk van hout. De bouw van het prachtige gotische stadhuis in de vijftiende eeuw verliep in drie fasen. Vanaf die periode zouden ook de gildehuizen het uitzicht van de Grote Markt mee bepalen. Meer nog dan vandaag was de Grote Markt in die tijd het kloppende hart van de stad, op economisch, cultureel en gerechtelijk vlak. Zo werd er duchtig handel gedreven (in de hallen gingen brood – het huidige Maison du Roi of Broodhuis – vlees, stoffen enz. over de toonbank), kon je op het plein theatervoorstellingen bijwonen en vonden er openbare terechtstellingen plaats:

- 1523: de Inquisitie zet Hendrik Voes en Jan Van Essen, de eerste protestantse martelaren, er op de brandstapel
- 1568: de graven Egmont en Hoorn worden er onthoofd

Het was uiteraard ook de plek waar het lokale beleid werd uitgetekend.

Na een bombardement door de troepen van Lodewijk XIV in augustus 1695 werd de Grote Markt zo goed als volledig heropgebouwd. Tijdens de eeuwen daarna ondergingen nog heel wat gebouwen grootschalige renovaties en aanpassingen. Vooral in de negentiende eeuw werd het plein in zijn huidige gedaante vastgelegd.

De Grote Markt van Brussel staat sinds 1998 op de Werelderfgoedlijst van de Unesco.

Koninklijke Sint-Hubertusgalerijen

De Koninklijke Sint-Hubertusgalerijen (in het Frans: Galeries royales Saint-Hubert) vormen een complex van drie met elkaar overdekte winkelgalerijen in het centrum van Brussel, namelijk de Koningsgalerij, de Koninginnegalerij en de Prinsengalerij.

De galerijen zijn samen 230 meter lang en 8 meter hoog. Er zijn verschillende winkels, cafés en eetgelegenheden in gevestigd, evenals het MLM - Museum voor brieven en manuscripten. In het zuiden komt de Koninginnegalerij uit op de Grasmarkt in de buurt van de Grote Markt.

De galerijen zijn gelegen in de wijk Ilot Sacré. Ze werden ontworpen in 1837 door de in Kampen geboren jonge architect Jean-Pierre Cluysenaar, gebouwd in 1846 en geopend op 20 juni 1847. De naam komt van de vroegere Sint-Hubertusstraat die liep van de Grasmarkt tot de Beenhouwersstraat of Rue des Bouchez in het Frans.

Op 1 maart 1896 vond hier in een zaal van de krant La Chronique de eerste filmvoorstelling in België plaats, gepresenteerd door de gebroeders Lumière.

Beurs van Brussel

De Beurs van Brussel is een eclectisch beursgebouw dat werd gebouwd tussen 1868 en 1873.

Het gebouw heeft lange tijd dienstgedaan als onderkomen voor de Openbare Fondsenbeurs van Brussel. Daarvoor zat de beurs in verschillende gebouwen, maar toen de beurs begon te groeien rond het jaar 1858 was er behoefte aan een eigen beursgebouw.

De architect Leon Suys werd door de gemeente uitgekozen om dit gebouw te ontwerpen dat door de eeuwen heen meerdere keren is verbouwd.

Het beursgebouw is op de plaats van het klooster van de Minderbroeders gebouwd en het geeft zijn naam aan het Beursplein in de Anspachlaan.

In het gebouw staan tal van beeldhouwwerken die gemaakt zijn door verschillende kunstenaars, en vanaf 1874 konden de beursactiviteiten vanuit dit gebouw worden uitgeoefend.

Eclectische bouwstijl

Eclecticisme is de vrije combinatie in een enkel werk van elementen van verschillende historische stijlen of stromingen. In de architectuurgeschiedenis wordt de term met name gebruikt voor de richting die zich afzet tegen het 19e-eeuwse historisme, dat het navolgen van een historische stijl vooropstelt. Een eclectisch bouwwerk heeft vrij geïnterpreteerde kenmerken uit verschillende neostijlen in zich, die zijn gecombineerd tot een nieuw a-historisch geheel.